

Avoimen tieteen ja tutkimuksen kansallinen ohjausryhmä

12.10.2022 klo 14–16.30

Zoom

Jäsenet

Paikalla	Etunimi	Sukunimi	Nimeävä organisaatio	Oma organisaatio
este sijainen	Minna Riitta	Abrahamsson-Sipponen Lähdemäki	FUN	Oulun yliopisto Tampereen yliopisto
paikalla	Janne	Kanner	CSC	CSC
este	Terhi	Kilpi	Tulanet	THL
paikalla	Helena	Laaksonen	Tietoarkisto	Tietoarkisto
paikalla	Leo	Lahti	Tutkijajäsen (Unifi)	Turun yliopisto
paikalla	Hanna	Lahtinen	Arene	Laurea
paikalla	Jyrki	Hakapää	Suomen Akatemia	Suomen Akatemia
este	Minna	Martikainen	Unifi	Vaasan yliopisto
paikalla	Sanna	Marttinen	Tulanet	Tulanet
este	Liisa	Maunuksela	Tulanet	Ruokavirasto
este	Ossi	Naukkarinen	Unifi	Aalto yliopisto
saapui kohdassa 3	Eeva	Nyrövaara	Unifi	Unifi
este sijainen	Emilia Kirsi Pauliina	Palonen Kallio	TSV	Valtiotieteellinen yhdistys
paikalla	Riikka	Paloniemi	Tutkijajäsen (Tulanet)	SYKE
paikalla	Taina	Pihlajaniemi (PJ)	Unifi	Oulun yliopisto
paikalla	Seliina	Päällysaho	Tutkijajäsen (Arene)	Seinäjoen AMK
este	Juhani	Soini	Arene	Turun AMK
Este	Arja	Tuuliniemi	Kansalliskirjasto	Kansalliskirjasto

Läsnä:

Ilmari Jauhiainen (TSV), esittelijä
Hanna Lahdenperä (TSV), sihteeri
Marita Kari (TSV), esittelijä kohta 3
Joonas Nikkanen (CSC), esittelijä kohta 3
Jonni Karlsson (TSV)
Anni Rastas (TSV)

Asiantuntijaryhmien puheenjohtajat:

Susanna Nykyri (TAU) – aineistojen avoimuus
Mari Riipinen (TY) – toimintakulttuurin avoimuus
Terhi Kaipainen (XAMK) – oppimisen avoimuus
Timo Vilen (Kansalliskirjasto) – julkaisemisen avoimuus

MUISTIO

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

2. Edellisen kokouksen muistio tiedoksi

- Liite: [Muistio 29.8.2022](#)

3. Seurannan tulokset ja visualisointi

Kokouksessa 29.8. keskusteltiin arviointiskaalan muuttamisesta, koska moni organisaatio (yliopisto) oli päässyt ylimmälle tasolle alustavissa tuloksissa. Marita Kari (TSV) esitteli uuden, tiukennetun laskentamallin sekä seurannan viestintäsuunnitelman, ja Joonas Nikkanen (CSC) esitteli seurannan visualisointeja.

- [Liite: Marita Karin esitysdioja](#)

Avoimuuden tasojen määräytymismallista keskusteltaessa pohdittiin tutkimusorganisaatioille annettavaa signaalia ja seurannasta välittyvää viestiä. Uusi tiukempi laskentamalli sai kannatusta, koska se kannustaa kehittymään. Vuoden 2024 seurannasta ja siihen kehitettävistä indikaattoreista todettiin, että tutkijoiden tarpeiden kannalta on tärkeä huomioida kansallisten palveluiden eteen tehtävä kehitystyö sekä yhteistoiminnallisuus.

Käsiteltiin Anne Kärjen, Hanna Lahtisen ja Seliina Päällysahon pyyntöä saada ammattikorkeakoulujen vastausdata käyttöönsä ennen tulosten julkaisemista 31.10. Informaatiotutkimuksen päivillä 3.–4.11. esitettävää esitelmää varten.

Päätös: Seurannan tulokset hyväksyttiin uudella laskentamallilla, eli pisteytystä päätettiin tiukentaa verrattuna kokouksessa 29.8.2022 esitettyyn malliin. Päätettiin myös, että seurannan vastausdatan voi luovuttaa tietopyynnön mukaisesti.

4. Tutkimusmenetelmien avoimen saatavuuden osalinjaus – tilannekatsaus

Osalinjausluonnos oli [avoimella kommentoinnilla](#) 12.4.–24.5.2022, ja kommentteja esiteltiin ohjausryhmän kokouksessa 31.5.2022. Leo Lahti (TY) kertoi työn nykytilasta. Loka–marraskuun aikana luonnos viimeistellään, jonka jälkeen se käännetään. Valmis linjaus tuodaan ohjausryhmän hyväksyttäväksi vuoden 2023 ensimmäisessä kokouksessa.

5. Ohjausryhmän kokoonpano 2023–2024

Ohjausryhmän kokoon kutsumisesta on sovittu [yhteisissä käytänteissä](#) seuraavasti:

- Jäseniä enintään 20
 - Yhdellä organisaatiolla voi olla useampi jäsen

- Varajäseniä ei nimetä, mutta jäsen voi lähettää sijallaan toisen henkilön ilmoitettuaan siitä etukäteen ohjausryhmän sihteerille
- Toimikauden toiseksi viimeisessä kokouksessa vahvistetaan seuraavan toimikauden jäsenistön kokoonpano.
- Ohjausryhmän kokoonpano 2020–2022, yhteensä 18 jäsentä:
 - Unifi 4 jäsentä
 - Tulanet 3 jäsentä
 - Arene 2 jäsentä
 - Tutkijajäsenet 3 jäsentä (Unifin, Tulanetin ja Arenen nimeämät)
 - Suomen Akatemia 1 jäsen
 - Kansalliskirjasto 1 jäsen
 - FUN 1 jäsen
 - CSC 1 jäsen
 - Tietoarkisto 1 jäsen
 - TSV 1 jäsen
 - **Yhteensä 18 jäsentä**

Todettiin, että nykyisiä edustuksia ei ole syytä vähentää tai muokata. Kysymykseksi nousi Tietoarkiston edustus, ja keskusteltiin Kielipankin mahdollisesta lisäämisestä ohjausryhmään. Todettiin kuitenkin, että Tietoarkiston edustaja voi lähettää ohjausryhmän kokouksiin sijaisen Kielipankista.

Pohdittiin, onko AVOTT-asiantuntijaryhmissä erityisen aktiivisia organisaatioita, joilla ei ole edustusta ohjausryhmässä, ja keskusteltiin mahdollisuudesta saada mukaan tiedeviestinnän edistämisen näkökulmaa. Myös kansalaistiede, yritys yhteistyö ja yhteys päätöksentekijöihin nousivat toimintakulttuurista keskeisinä aiheina, mutta todettiin, että näiltä alueilta on hankala löytää nimeäviä organisaatioita.

Digitalisaation näkökulmaa pidettiin tärkeänä, ja tukea sai esitys FUCIO:n ja AAPA:n yhteisestä edustajasta. Tutkimushallinnon ja -palveluiden edustusta päätettiin vahvistaa Finn-ARMA:n edustajalla. Myös Tiedekustantajien liittoa ehdotettiin, mutta esitys vedettiin pois.

Päätös: Nykyisten jäsenorganisaatioiden lisäksi nimeämispyyntö kaudelle 2023–2024 lähetetään Finn-ARMA:lle sekä yhteisesti FUCIO:on ja AAPA:an.

6. Avoimen tieteen palkinnot 2022

Kansallinen avoimen tieteen palkinto myönnetään henkilölle tai tutkimusryhmälle, joka on tutkimus- ja/tai opetustyössään tuonut positiivista julkisuutta avoimelle tieteelle tai muulla tavalla edistänyt suomalaista avoimen tieteen toimintakulttuuria tai jotakin avoimen tieteen osa-aluetta. Ehdolla oli 5 henkilöä.

Avoimen tieteen edistäjä -palkinto myönnetään taholle, joka työllään mahdollistaa avointen tieteellisten käytänteiden toteutumista Suomessa ja joka omalla työllään on ollut esimerkkinä ja tukena muille. Ehdolla oli 7 tahoa.

- [Lisätietoja palkinnosta](#)

Päätös: Valittiin palkinnonsaajat molempiin palkintokategorioihin.

7. Avoimen tieteen rahoitus -työryhmä

Ohjausryhmän kokouksessa 29.8.2022 ehdotettiin työryhmää, joka pohtii avoimen tieteen rahoitusta.

- Liite: [Esityksen diat](#) (Ilmari Jauhiainen)

Todettiin, että työryhmän perustaminen edellyttää lisävalmisteluja ja laajempaa keskustelua kokouksessa 12.12.2022. Tällöin voidaan alustaa mahdollisimman nopeaa jäsenten nimeämistä. Varsinainen nimeäminen siirretään seuraavalle ohjausryhmälle, joka voi tarvittaessa täydentää ehdotettua jäsenlistaa ja nimeämispyyntöä.

8. Muita asioita

- “Ehdotukset uusiksi täydentäviksi rahoitusmalleiksi kotimaisille tieteellisille kausijulkaisuille välittömän avoimuuden mahdollistamiseksi” -loppuraportti julkaistaan 13.10.2022 avointiede.fi:ssä, ja se esitellään TSV:n hallituksen kokouksessa joulukuussa 2022.
- [Syystyöpajassa 29.9.2022](#) jaettiin ensimmäinen Avoimen tieteen ja tutkimuksen asiantuntijapalkinto tietoasiantuntija Tomi Rostille (UEF).

Ohjausryhmän kokoukset 2022:

- 12.12. klo 9–11.30

Ohjausryhmän työsuunnitelma 2022–2023

Kokous	Aihe	Työvaihe	Päätös
Joulukuu	Ohjausryhmä 2023–2024	Tiedoksi	
	Kokooma- ja yksittäisteosten osalinjaus		x
	Linjaustyökalu	Tiedoksi	
	Rahoitustyöryhmä	2. käsittely	